

Другим ключовим аспектом є фінансове планування, яке визначається як важлива функція управління. Неперервність та гнучкість фінансового планування є важливими для адаптації до змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі. Його ефективне використання дозволяє підприємствам передбачати можливі сценарії та мінімізувати негативні наслідки несподіванок у ході діяльності.

Узагальнюючи, розвиток фінансово-економічних відносин на підприємствах є комплексним і вимагає інтеграції різних аспектів, таких як цифрові технології та ефективне фінансове планування. Готовність підприємств до адаптації до змін та активної реакції на нові можливості є ключовим фактором у побудові стійкої та конкурентоспроможної фінансово-економічної бази в умовах сучасного бізнес-середовища.

Список використаних джерел:

1. Сучасне розуміння фінансово-економічних відносин: *Юридична газета*, №8 (738), 2021. URL: <https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/suchasne-rozuminnya-finansovoeconomichnih-vidnosin.html>
2. Демиденко Л. М. Особливості фінансових відносин підприємства у сучасних умовах господарювання. / *Фінансові відносини у соціальній сфері: Збірник наукових праць Черкаського державного технологічного університету. Серія: Економічні науки*, 2(44), 2017, с. 21-28.
3. Економіка та управління підприємствами: теорія, практика, перспективи розвитку: колективна монографія / Колектив авторів. Полтава: ПП «Астрая», 2021, 188 с.
4. Бедринець М. Д., Довгань Л. П. Фінанси підприємств - навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 292 с.

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНОЮ БЕЗПЕКОЮ СУБ'ЄКТІВ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Н. О. КОНДРАТЕНКО, д.е.н., проф.

Р. П. ТРЕМБАЧ, аспірант

Харківський національний університет міського господарства імені О. М. Бекетова

Для топ-менеджменту підприємств різних видів економічної діяльності управління фінансово-економічною безпекою є одним із найскладніших сучасних завдань. Існує просте пояснення цієї ситуації: велика кількість небезпек, загроз і ризиків завжди негативно впливають на стан систем фінансово-економічної безпеки. Через відсутність ресурсів, необхідних для створення засобів захисту від такого впливу та компенсації його наслідків для відновлення нормального функціонування господарських процесів, неможливо забезпечити стабільне та ефективне функціонування господарських процесів.

У зв'язку з постійною фінансовою залежністю України, помітно, що міжнародні організації впливають на економічну політику України,

спрямовуючи її час від часу в протилежні боки економічних інтересів країни та її населення.

Дослідники економічної безпеки надають велику увагу розширенню концепції «об'єкт управління». Пропонується визначити управління економічною безпекою як «систему (систему-процес та систему-об'єкт) досягнення певного стану суб'єкта господарювання, який характеризується стійкістю до впливу численних і різноманітних внутрішніх і зовнішніх загроз, наслідки реалізації яких можуть призвести до ліквідації, зниження економічних показників, що характеризують діяльність суб'єкта господарювання» [1].

Прихильники системного підходу до формування системи безпеки та процесного підходу до управління нею стверджують, що «специфічний характер процесу управління економічною безпекою надає наявність таких ознак, що характеризують даний процес: прийняття рішень та розвиток складної системи в часі може мати велику кількість стратегій; аналітики не мають можливості подати повної інформації про процес на етапі формування рішень та прийняття управлінського впливу» [2].

З позицій менеджменту фінансово-економічна безпека підприємства підлягає керуванню, ефективність якого залежить від узгодженої системи управління безпекою, котра орієнтована на досягнення необхідного рівня фінансово-економічної безпеки та протидію дестабілізуючим факторам [3].

Слід звертати увагу на те, як цілі та завдання управління фінансово-економічною безпекою пов'язані зі стратегічними планами підприємства. Це тому, що особливості управління фінансово-економічною безпекою підприємства залежать від всієї системи управління підприємства та можливостей досягнення головних цілей діяльності підприємства.

Таким чином, існує багато змістових проблем у процесі створення сучасних теоретико-методичних основ управління фінансово-економічною безпекою як на мікро-, так і на макрорівні.

Незважаючи на розбіжності, усі дослідники проблем безпекознавства визнають, що досягнення стану фінансово-економічної безпеки підприємств і держави в цілому є необхідним для отримання ринкових переваг і забезпечення економічних перспектив подальшого сталого розвитку в умовах поширення тенденцій до глобалізації економічних і політичних проблем. Вирішення цих проблем має стати науковим і прикладним завданням загальнонаціонального значення.

Список використаних джерел:

1. Занора В.О., Скляр А.В. Управління економічною безпекою суб'єктів господарювання: теоретико-методичні аспекти організації системи. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. Серія : Економіка і менеджмент. –2016. –Вип. 22. –С. 74-77.

2. Маслак О.І., Гришко Н.Є. Управління економічною безпекою підприємства на принципах забезпечення її раціонального рівня. *Маркетинг і менеджмент інновацій*. 2013. –№ 1. –С. 198-208.

3. Русіна Ю.О., Уланова К.О. Удосконалення управління фінансово-економічною безпекою підприємства. Інтернаука. 2017. № 14(36). С. 140–143. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mnj_2017_14_30 (дата звернення: 19.12.2023).

ОЦІНЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ БАНКУ МЕТОДОМ АНАЛІЗУ ІЄРАРХІЙ

А. ДИДА, здобувачка вищої освіти

Львівський національний університет імені Івана Франка, м. Львів

Дослідження фінансової стійкості банків є важливим завданням для регуляторів, банків, науковців та інших зацікавлених осіб. Воно дозволяє забезпечити стабільність фінансової системи, захистити інтереси вкладників та кредиторів, а також сприяти ефективному функціонуванню банків. Особливо важливим дослідження фінансової стійкості банків є в умовах економічної нестабільності та кризових явищ. У таких умовах підвищується ризик виникнення фінансових проблем у банках, тому їхня фінансова стійкість є особливо важливою.

Для дослідження фінансових ринків загалом та банківської системи зокрема, як елементу фінансових ринків, застосовують різні математичні методи та моделі, наприклад, симультаивні моделі [1], авторегресійні моделі [2], методи машинного навчання [3, 4], логістичну регресію [5] тощо.

У дослідженні застосовано метод аналізу ієрархій Сааті для оцінювання фінансової стійкості банків. Завдання полягає в експертній оцінці пріоритетності альтернатив методом аналізу ієрархії. Основне застосування методу - підтримка прийняття рішень за допомогою ієрархічної композиції завдання й рейтингування альтернативних рішень.

У якості критеріїв оцінювання фінансової стійкості банку обрано такі: А1 - якість зобов'язань, А2 - якість активів, А3 - рівень ліквідності, А4 - рівень прибутковості, А5 – достатність капіталу.

Спершу здійснюємо декомпозицію цілі в ієрархію. Після побудови декомпозиції задачі ієрархії визначаємо пріоритетність критеріїв при виборі альтернатив на основі попарних оцінок суджень.

Матриця попарних порівнянь суджень щодо визначення пріоритетності критеріїв при виборі сценарію предствлена в таблиці 1.

Таблиця 1 – Матриця попарних порівнянь важливості критеріїв при виборі сценарію

	A1	A2	A3	A4	A5
A1	1	1/3	1/5	1/7	1/9
A2	3	1	1/3	1/5	1/7
A3	5	3	1	1/3	1/5
A4	7	5	3	1	1/3
A5	9	7	5	3	1

Джерело: обчислено авторкою